

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Шифр та назва спеціальності

I10 – Соціальна робота та консультивання

Освітньо-професійна програма (ОПП)

Соціальна робота

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна (301)

Рівень освіти

бакалавр

Тип дисципліни

Фахова, обов'язкова

Семестр

4

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Ігнатюк Ольга Анатоліївна

Olha.Ihnatiuk@khp.edu.ua

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна НТУ «ХП».

Досвід роботи – 28 років. Автор понад 250 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Моніторинг якості освіти у вищій школі», «Основи управління особистісним розвитком», «Основи педагогіки вищої школи», «Методологія і логіка науково-педагогічної діяльності у вищій технічній школі», «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців», «Моніторинг та педагогічний контроль в системі вищої освіти».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-ignatyuk-olgi-anatoliyivni/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна «Соціальна робота» допомагає засвоїти знання щодо теоретичних засад соціальної педагогіки як інтегративної науки та сфери практичної діяльності соціального педагога; опанувати сутність основними поняттями соціальної педагогіки; провідними закономірностями та напрямками її розвитку; культурно-історичними традиціями становлення соціальної педагогіки; етапами її розвитку та актуальними питаннями, а також роллю соціального педагога в суспільстві.

Мета та цілі дисципліни

Метою дисципліни є надання здобувачам систематизованих знань із теоретичних засад соціальної педагогіки як інтегративної науки та сфери практичної діяльності соціального педагога та

формуванні практичних вмінь щодо завдань, принципів та методів соціального виховання, гендерних аспектів соціально-педагогічної роботи, основи андрагогіки та соціальної геронтології, превентивного виховання та девіантної поведінки, пенітенціарної педагогіки та ресоціалізації, віктимності, опікунської педагогіки, вдосконалювати організаційні форми соціально-педагогічної діяльності, механізми професійного самовиховання здобувачів, особливості навчання дорослих, вдосконалювати освітній процес підготовки сучасних фахівців у ЗВО з урахуванням ролі соціального педагога в суспільстві, аналізу потреби стейкхолдерів, сучасних викликів інтеграції в освітній європейський простір, інтерпретації і апробації отриманих результатів на засадах академічної доброчесності.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

СК7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

Результати навчання

РН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 54 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Українська мова професійного спрямування», «Історія соціальної роботи», «Вступ до соціальної роботи», «Педагогіка лідерства», «Інклюзія в соціальній сфері», «Загальна соціологія», «Медичні аспекти соціальної роботи», «Соціальна психологія», «Інформаційні технології в соціальній роботі», «Психологічне консультування в соціальній роботі», «Культурологія», «Кросскультурна взаємодія».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних заняттях використовуються: розповідь, пояснення, демонстрація, дискусія.

На практичних заняттях студенти виконують групові та індивідуальні завдання.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою; наочні – ілюстрація практичними прикладами, презентація; ігрові – брейн-рінг; документальні – робота з документами, аналіз, складання документів; інтерактивні – виступи-презентації; самостійні – опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури; дослідницькі – теоретичний аналіз наукових джерел, емпіричне дослідження. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Навчальні матеріали доступні аспірантам в хмарному середовищі Google Disk та One Drive.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ до дисципліни.

Предмет, мета й завдання, результати навчання освітнього компоненту «Соціальна педагогіка».

Соціальна педагогіка як наука, навчальна дисципліна та сфера практичної діяльності Соціальна педагогіка як інтегративна наука про людину і суспільство. Парадигми розвитку соціальної педагогіки. Предмет, мета, завдання соціальної педагогіки. Система підходів та закономірностей соціально-педагогічної науки.

Тема 2. Становлення і розвиток соціальної педагогіки

Культурно-історичні традиції становлення та розвитку соціальної педагогіки. Сутність та характеристика соціального виховання. Завдання, принципи та методи соціального виховання.

Тема 3. Соціалізація особистості як соціально-педагогічне явище.

Індивід, особистість, індивідуальність. Характеристика процесу соціалізації особистості. Соціально-виховне середовище як необхідна умова соціалізації. Соціальна адаптація як складова процесу соціалізації.

Тема 4. Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності.

Поняття та структура соціально-педагогічної діяльності. Суб'єкти соціально-педагогічної діяльності. Об'єкти соціально-педагогічної діяльності. Ресурси соціально-педагогічної діяльності

Тема 5. Принципи, форми та методи соціально-педагогічної діяльності

Закономірності та принципи соціально-педагогічної діяльності. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності. Організаційні форми соціально-педагогічної діяльності

Тема 6. Кваліфікаційна характеристика соціального педагога.

Професійний портрет спеціаліста соціально-педагогічної діяльності. Професійні функції та ролі соціального педагога. Етика соціально-педагогічної діяльності

Тема 7. Особливості професійного самовиховання соціальних педагогів.

Сутність та етапи професійного самовиховання соціальних педагогів. Механізми професійного самовиховання студентів. Самовдосконалення студентів у процесі практичної підготовки.

Тема 8. Соціальні інститути суспільства. Поняття та види соціальних інститутів. Функції та завдання соціальних інституцій. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах.

Тема 9. Гендерні аспекти соціально-педагогічної роботи.

Гендерна рівність як основа гармонійного суспільства. Гендерні стереотипи в громадській свідомості. Гендерні ролі та проблеми соціалізації особистості. Соціальна робота з жінками.

Тема 10. Основи андрагогіки та соціальної геронтології. Андрагогіка як наука про соціальні аспекти життя дорослих людей. Особливості навчання дорослих. Поняття про андрагогічне дорадництво. Поняття про соціальну геронтологію. Психологічні, медичні та соціальні аспекти старіння людей.

Тема 11. Основи превентивного виховання та девіантної поведінки.

Концептуальні підходи до превентивного виховання. Девіації як психолого-педагогічна проблема. Дитячий алкоголізм і наркоманія як форми вияву девіантної поведінки. Проституція як форма соціальної дезадаптації неповнолітніх.

Тема 12. Основи пенітенціарної педагогіки та ресоціалізації. Сутність делінквентної поведінки та соціального контролю. Суб'єкти та об'єкти пенітенціарної педагогіки. Гуманізація державної політики виконання покарань та ресоціалізація засуджених.

Тема 13. Основи віктимології.

Поняття та провідні завдання соціально-педагогічної віктимології. Основні категорії, фактори та причини віктимності. Віктимність, спричинена вродженими або набутими травмами, фізичними, розумовими, психічними відхиленнями, важкими або невиліковними хворобами. Безробіття громадян як фактор віктимності.

Тема 14. Основи опікунської педагогіки. Природне та соціальне сирітство. Дисфункційні та асоціальні сім'ї. Безпритульність дітей та дорослих

Теми практичних занять

Інтегроване практично-семінарське заняття № 1-2:

Тема: Соціальна педагогіка як наука, навчальна дисципліна та сфера практичної діяльності Становлення та розвиток соціальної педагогіки.

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файлу та презентації:

1. Роль соціального педагога у розв'язанні соціальних проблем суспільства;
2. Економічні причини загострення соціальних проблем в Україні.
3. Парадигми розвитку соціальної педагогіки.
4. Етапи розвитку доброчинності у вітчизняній історії.
5. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості.

Інтегроване практично-семінарське заняття № 3

Тема: Соціалізація особистості як соціально-педагогічне явище.

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файла та презентації:

1. Обґрунтуйте, чому соціалізація є базовою дефініцією соціальної педагогіки?
2. Чому особистість є одночасно і суб'єктом, і об'єктом соціального розвитку?
3. Які фактори впливають на розвиток і самореалізацію особистості в умовах освітнього закладу?
4. Чи кожна сім'я відіграє позитивну роль у соціалізації особистості дитини?
5. Як ви оцінюєте роль адаптації у соціалізуючому процесі особистості?

Процесуальна компетентність здобувача: підготуйте есе на визначене питання:

6. Індивідуалізація є невід'ємною частиною соціалізації.
7. Сутність механізмів соціалізації, якими повинен володіти соціальний педагог.
8. Наведіть приклади: наявності яких проблем соціалізаційної проблематики спостерігаємо в школі, сімейному середовищі, в клубах, барах, кафе тощо?
9. Охарактеризуйте протиріччя між процесами інтеграції та дезінтеграції соціально-виховного середовища.

Інтегроване практично-семінарське заняття № 4-5

Тема: Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності.

Принципи форми та методи соціально-педагогічної діяльності

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файла та презентації:

1. Обґрунтуйте, чому соціально-педагогічна діяльність є умовою соціалізації особистості? 2. Охарактеризуйте мету та провідні завдання соціально-педагогічної діяльності.
3. Розкрийте сутність об'єктів соціально-педагогічної діяльності.
4. Охарактеризуйте зміст провідних принципів соціально-педагогічної діяльності.
5. Охарактеризуйте складові процесу соціалізації особистості.
6. Розкрийте сутність моделей соціалізації особистості в наукових теоріях.

Процесуальна компетентність здобувача: підготуйте есе на визначене питання:

7. Зробіть аналіз суб'єктів соціально-педагогічної діяльності.
8. Доведіть, що ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності є однією із необхідних умов її успішного функціонування.
9. Доведіть, що соціалізація особистості є надзавданням соціальної педагогіки.
10. Поясніть сутність поняття «первинна діагностика комунікативності».

Інтегроване практично-семінарське заняття № 6 -7

Тема: Кваліфікаційна характеристика соціального педагога.

Особливості професійного самовиховання соціальних педагогів

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файла та презентації:

1. Розкрийте сутність функцій діяльності соціального педагога.
2. У чому полягають особливості різних професійних ролей соціального педагога? Наведіть приклади.
3. Доведіть, що професійно-етична культура соціального педагога є регулятором соціальних відносин.
4. Розкрийте сутність моделей соціальної освіти в зарубіжних країнах.
5. Охарактеризуйте уміння соціального педагога визначати проблеми та потреби на індивідуальному, міжособистісному, суспільному рівнях.
6. Яке значення має формування активної життєвої позиції у діяльності особистості?
7. Доведіть, що формування соціальної компетентності особистості є важливою передумовою успішної соціалізації.
8. Зробіть аналіз компонентів професійно-етичної культури соціального педагога.

9. У чому полягають особливості професійної підготовки соціальних педагогів та соціальних працівників у зарубіжних країнах.

Процесуальна компетентність здобувача: написати творчу роботу на одну із запропонованих тем (із виступом__ - текстовий файл та презентація):

- 1.1. Розробити план-конспект виховного заходу на тему: Пізнай себе і допоможи собі сам.
- 1.2. Складіть програму професійного самовиховання.
- 2.1. Як я готую себе до професійної діяльності соціального педагога?
- 2.2. Моя самохарактеристика.
- 2.3. Як змінилися мої мрії та бажання впродовж останніх років

Інтегроване практично-семінарське заняття № 8 -9

Тема: Соціальні інститути суспільства.

Гендерні аспекти соціально-педагогічної роботи

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файлу та презентації:

1. Визначте, у чому сутність економіко-соціальних інститутів, які сфери до них відносяться?
2. Охарактеризуйте сутність та структуру політичних інститутів.
3. Визначте, у чому сутність та мета соціокультурних та виховних інститутів.
4. Доведіть на прикладах сутність, мету та призначення нормативно-орієнтованих інститутів.
5. Охарактеризуйте сутність норм відтворюючого інституту суспільства.
6. Наведіть приклади реалізації функцій соціальних інститутів.

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файлу та презентації:

1. Гендерні стереотипи як соціально-психологічна проблема.
2. Гендерні аспекти соціально-педагогічної діяльності.
3. Правові та соціально-психологічні передумови участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень.
4. Проблеми сексуальної експлуатації жінок та торгівлі людьми.

Інтегроване практично-семінарське заняття № 10-12

Тема: Основи андрагогіки та соціальної геронтології. Основи превентивного виховання та девіантної поведінки. Основи пенітенціарної педагогіки та ресоціалізації.

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файлу та презентації:

T-10.1. Андрагогіка як наука про соціальні аспекти життя дорослих людей.

2. Психологічні, медичні та соціальні характеристики дорослого періоду життя людини.
3. Функціонально-посадові обов'язки фахівця-андрагога та сфера його працевлаштування.
4. Форми, принципи формальної та неформальної освіти дорослих.
5. Поняття про андрагогічне консультування

T-11.1. Розкрийте сутність поняття «девіантна поведінка».

2. Охарактеризуйте форми відхилень у поведінці.
3. Прокоментуйте вікові та індивідуальні особливості дітей з відхиленнями у розвитку та поведінці.
4. Проаналізуйте вплив соціокультурних та психолого-педагогічних чинників на формування адиктивної поведінки дітей та молоді

5. Розкрийте сутність здорового способу життя дітей та молоді.

T-12.1. Злочинність неповнолітніх та молоді як одна із найактуальніших соціальних проблем в усьому світі.

2. Основні чинники зростання злочинності та види злочинів, що скоюються неповнолітніми.
3. Скоєння важких злочинів у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.
4. Профілактика делінквентної поведінки.
5. Соціальні чинники правопорушень та передумови формування делінквентної поведінки.
6. Покарання як засіб соціального контролю делінквентної поведінки.
7. Реабілітаційні та реінтеграційні можливості відновного правосуддя.
8. Основні завдання теорії та практики пенітенціарної педагогіки.
9. Специфіка умов пенітенціарної установи.
10. Суб'єкти та об'єкти пенітенціарної педагогіки.
11. Спеціальні навчально-виховні заклади для неповнолітніх правопорушників.

Інтегроване практично-семінарське заняття № 13-14

Тема: Основи віктимології. Основи опікунської педагогіки.

Підготуйте виступ на тему та оформіть у вигляді текстового файла та презентації:

Т-13.1. У чому сутність науки віктимології?

2. Охарактеризуйте провідні завдання соціально-педагогічної віктимології.

3. Розкажіть про ознаки та обставини, що дозволяють вважати людину жертвою соціалізації.

4. Віктимність як суб'єктивна схильність людини стати жертвою несприятливих умов соціалізації.

5. Безпритульність дітей, підлітків та дорослих як соціально-економічне та соціально-правове явище.

6. Дитяча бездоглядність – крок до соціальної дезадаптації та безпритульності.

Т-14. 1. Поясніть сутність опіки (піклування).

2. Охарактеризуйте процедуру встановлення опіки.

3. Проаналізуйте причини припинення опіки.

4. Схарактеризуйте у чому сутність організації прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу?

5. Охарактеризуйте дисфункційні та асоціальні сім'ї.

6. Порівняйте соціальний статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

7. Поясніть правові, організаційні, соціальні засади та гарантії державної підтримки дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

8. Наведіть приклади, що характеризують основні форми насильства над дітьми.

Самостійна робота

Самостійна робота студента включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань з використанням методичних рекомендацій.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (презентації, статті, підручники) для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

Тема	Питання для самостійної підготовки
Т1 Соціальна педагогіка як наука, навчальна дисципліна та сфера практичної діяльності	Охарактеризуйте актуальні питання розвитку соціальної педагогіки в Україні. Проаналізуйте складові соціального виховання як системи. Прокоментуйте міждисциплінарні зв'язки соціальної педагогіки з іншими науками. Наведіть приклади.
Т2 Становлення та розвиток соціальної педагогіки	Проаналізуйте традиції гуманного, милосердного ставлення до немічних і знедолених людей у минулому. Охарактеризуйте чинники, що характеризують соціальне виховання як культурно-суспільне явище.
Т3 Соціалізація особистості як соціально-педагогічне явище	Охарактеризуйте вплив сімейного середовища на соціалізацію особистості. Охарактеризуйте складові процесу соціалізації особистості. Доведіть, що стиль життя соціальних прошарків впливає на соціалізацію особистості. Доведіть, що психосоціальним змістом дорослішання є пошук ідентичності, разом з якою формується соціальна компетентність.
Т4 Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності	Розкрийте сутність соціально-педагогічної діяльності щодо формування здорового способу життя молоді. Обґрунтуйте, в чому полягають особливості соціальної педагогіки як сфери практичної діяльності?
Т5 Принципи форми та методи соціально-педагогічної діяльності	Поясніть сутність поняття «первинна діагностика комунікативності»

	Схарактеризуйте, у чому полягає сутність розвитку і самореалізації особистості в умовах освітнього закладу?.
T6 Кваліфікаційна характеристика соціального педагога	Назвіть та обґрунтуйте професійні якості, необхідні соціальному педагогу. Сформулюйте основні етичні правила взаємодії соціального педагога з клієнтом. Обґрунтуйте, чому особистісні якості соціального педагога забезпечують його професійну придатність?
T7 Особливості професійного самовиховання соціальних педагогів	Обґрунтуйте, в чому полягає педагогічна майстерність соціального педагога? Проаналізуйте, у чому полягають особливості професійної підготовки соціальних педагогів та соціальних працівників у зарубіжних країнах. Розкрийте сутність моделей соціальної освіти в зарубіжних країнах.
T8 Соціальні інститути суспільства	Проаналізуйте, у чому сутність економіко-соціальних інститутів, які сфери до них відносяться? Доведіть на прикладах сутність, мету та призначення нормативно-орієнтованих інститутів.
T9 Гендерні аспекти соціально-педагогічної роботи	На основі вивчення гендерної проблематики виявіть державні механізми забезпечення рівних прав і можливостей. Схарактеризуйте, який зміст Ви вкладаєте в поняття «прийняття рішень»? Перелічіть спільне та різне для чоловіків і жінок, якості, необхідні для прийняття рішень. Проаналізуйте психолого-соціальні передумови визначення місця жінок та чоловіків у політичній еліті України.
T10 Основи андрагогіки та соціальної геронтології	Розкрийте сутність форм та принципів навчання дорослих. Проаналізуйте, які уміння необхідні викладачу-андрагогу для проведення занять з дорослими людьми? Охарактеризуйте функціонально-посадові обов'язки фахівця-андрагога. Визначте, у чому полягають особливості формальної та неформальної освіти дорослих?
T11 Основи превентивного виховання та девіантної поведінки	Розкрийте сутність поняття «девіантна поведінка». Охарактеризуйте форми відхилень у поведінці. Прокоментуйте вікові та індивідуальні особливості дітей з відхиленнями у розвитку та поведінці. Проаналізуйте вплив соціокультурних та психолого-педагогічних чинників на формування адиктивної поведінки дітей та молоді. Проаналізуйте як впливають на гендерну соціалізацію особистості повна, неповна, прийомна сім'я?
T12 Основи пенітенціарної педагогіки та ресоціалізації	Визначте у чому сутність пенітенціарної педагогіки? Прокоментуйте основні положення гуманістичних аспектів правосуддя щодо неповнолітніх.
T13 Основи віктимології	Визначте поняття та провідні завдання соціально-педагогічної віктимології. Проаналізуйте чинники та причини віктимності. Проаналізуйте природне та соціальне сирітство як чинник віктимності особистості.
T14 Основи опікунської педагогіки	Порівняйте соціальний статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

Література та навчальні матеріали

Основна література

Базова література

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004).
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>
4. Розвиток освіти і науки України – у фокусі плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік. Сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/rozvitok-osviti-i-nauki-ukrayini-u-fokusi-planu-prioritetnih-dij-uryadu-na-2021-rik>
5. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” від 23.11.2011 ,№1341, дод.заг.част.п.3 (із змінами 2021)
- 6.Професійний стандарт
https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchovi%20osvity_25.03.pdf
- 7.Балакірева О. М. Секс-бізнес в Україні: спроба соціального аналізу / О. М. Балакірева, Т. В. Бондар, Ю. М. Галустян. К. : Український інститут соціальних досліджень, 2001. 159 с.
- 8.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: [навчальний посібник].К. : Центр навчальної літератури, 2003.
- 9.Дідик М. М. Соціально-психологічна робота в органах внутрішніх справ: [монографія]. Херсон-Ужгород, 2002. 236 с.
- 10.Домашнє насильство. Як захистити себе. Дніпропетровськ: Інтерграфік, 2001. 72 с.
- 11.Домашня опіка хворих та немічних. Великий довідник видавництва «Тріас». Львів : Стрім, 2000.315 с
- 12.Завгородня Т. К. Опіка над дітьми в добу трансформації суспільного устрою / Т. К. Завгородня, Н. В. Лисенко, Д. К. Мажец, Б. М. Ступарик. Івано-Франківськ: Плай, 2002.
- 13.Зверева І. Д. Соціальна педагогіка: [мала енциклопедія]. К. : Центр навчальної літератури, 2008. 336 с.
- 14.Зверева І. Д. Соціальний супровід сімей, що опинились у складних життєвих обставинах: [метод. посіб.] / І. Зверева, В. Кузьмінський, Ж. Петрочко. К. : ДЦССДМ, 2006. 84 с.
- 15.Капська А. Й. Соціальна педагогіка: [підручник].К. : Центр навчальної літератури, 2003.
- 16.Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. К. : УДЦССМ, 2001. 219 с.
- 17.Капська А. Й., Безпалько О.В., Вайнола Р.Х. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання). К., 2002.
- 18.Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К., 1989. С. 98–133.
- 19.Мажец Д. К. Опіка над дітьми в добу суспільних змін..Івано-Франківськ : Плай, 2001. 226 с.
- 20.Максимова Н. Ю. Основи дитячої патопсихології / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. М. Піскун. К., 1997.
- 21.Максимова Н. Ю. Соціально-психологічні аспекти профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді / Н. Ю. Максимова, С. В. Толстоухова. К., 2000.
- 22.Національний освітній глосарій: вища освіта.- 2-е вид,переробл. І допов. За ред . В.Г.Кременя.Київ:ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»,2014. 100с Режим доступу: . https://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office_3.pdf
- 23.Оржехівська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх. – К., 1996.
- 24.Основи теорії гендеру: [навч. посіб.]. К. : К.І.С., 2004. 536 с.
- 25.Плахотнюк О. В.. Марушкевич А. А. Навчально-методичні матеріали до курсу «Соціальна педагогіка».К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001.

26. Пономарьов О.С., Романовський О.Г., Ігнатюк О.А., Згурська М.Ф. Професійна культура педагога: навч.метод. посібник.- Харків:НТУ «ХПІ», 2011. 198 с.
27. Права жінок у сучасному світі. К. : УДЦССМ, 2000. 111 с
28. Проблеми наркоманії, ВІЛ-інфекції та захворювань, що передаються статевим шляхом в Україні. Вип. 2. К. : УДЦССМ, 2001. 42 с.
29. Робота за кордоном: юридичні аспекти. Львів : Західно-український центр «Жіночі перспективи», 2001. – 17 с.
30. Сорочинська В. Є. Організаційна робота соціального педагога. К., 2005.
31. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І.. Харків: ФОП Іванченко І.С., 2021. 292 с.
32. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. К., 2002.
33. Чернікова Л. Ф. Розвиток освіти в сучасній Україні. Освітньо-правовий аспект. Вопросы духовной культуры. Київ, 2015. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92838/49-Chernikova.pdf?sequence=1>
34. Яровенко Т. С. Тенденції та проблеми розвитку освіти в Україні. Економічний вісник НТУУ «КПІ». Дніпро, 2016. С. 167-172.
35. Ярошко М. І. Психологія важковиховуваних підлітків: [монографія]. Дрогобич : Коло, 2002. 163 с.

Додаткова література

1. Дубініна О.М., Ігнатюк О.А. (2020) Методика діагностики професійно значущих якостей педагога-лідера. Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.68-79 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.08
2. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), "The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation", Information Technologies and Learning Tools, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (Accessed 21 October 2020).
3. Оксана Дубініна, Ольга Ігнатюк, Наталія Середя (2020) Теоретико-емпіричні аспекти визначення змісту поняття "професійна відповідальність педагога-лідера". Теорія і практика управління соціальними системами. №3. С. 83 – 92 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.3.09
4. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А., Середя Н.В. Особливості формування педагогічної майстерності здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» на засадах міждисциплінарного підходу і концепції Педагогіки добра академіка І.А.Зязюна. «Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія».- Харків: НТУ «ХПІ», 2018.- №4. – С.3-15.
5. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>
6. Ігнатюк О.А., Сизикова В.С. Аналіз особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи в США та Україні. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків:НТУ «ХПІ», 2017. Вип. 1. С.35–46.
7. Ігнатюк О.А., Сизикова В.С. Проблеми гуманізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2017. Вип. 49 (102). С.452–459
8. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09
9. Ігнатюк О.А. Формування «якісного майбутнього педагога-лідера» через призму відповідальності «викладача-здобувач-заклад вищої освіти». Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр.: за матеріалами Міжнародної наук.-прак. конф. «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації» 11-12 листопада 2021/ ред.О.Г.Романовського. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. Вип.52(56). С.51-59.

10.Ігнатюк О.А. Засоби активізації професійного саморозвитку майбутніх фахівців лідерів системи «людина-людина». Лідери ХХІ століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій: Міжнарод. наук.-практич. конф.: м.Харків, 28-29 вересня 2021: матеріали/ За заг.ред. Романовського О.Г. Х.: НТУ «ХПІ»,2021. С.108-110.

11.Петрова Є.В., Ігнатюк О.А. Сутність і призначення самоорганізації у формуванні майбутніх педагогів вищої школи. Лідери ХХІ століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій: Міжнарод. наук.-практич. конф.: м.Харків, 28-29 вересня 2021: матеріали/ За заг.ред. Романовського О.Г. Х.: НТУ «ХПІ»,2021. С.118-121.

Система оцінювання

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота														IЗ	КР /з алі к	Сума
Змістовий модуль 1														20	10	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Т1, Т2 ... Т8 ---Т 14 – теми змістовного модуля.

Розподіл балів за теми змістовного модуля:

Відвідування лекційних занять та робота здобувачів на лекції – 2 бали,

Робота на практичних заняттях – 2 бали,

Виконання завдань для самостійної роботи – 1 балл.

Усього – 5 балів за кожною темою.

Оцінювання індивідуального завдання (складання завдання та виступ)* входить до ЗМ1

Зміст роботи за темою	технологічна частина	Захист роботи (виступ)	Сума
До 5 балів	До 5 балів	До 10 балів	20

Положення про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів

<http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenti-ntu-hpi-2/>

Таблиця 1 НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПО ДИСЦИПЛІНІ

Форми поточного контролю	Оцінювання
Активна робота на занятті (лекційному, практичному)	1 бал на одному занятті (загалом 20 балів за семестр)
Експрес-опитування (усне, письмове, тести)	2 бали на одному занятті (загалом 20 балів за семестр)
Виконання завдань самостійної роботи (письмове завдання, есе)	1 бали за кожною темою (загалом 14 балів за семестр)
Комплексно-орієнтоване ІДЗ та підготовка презентації із доповіддю	20 балів* (оцінювання індивідуального завдання наведено нижче(див.табл.2)
Підсумкова письмова контрольна робота	10 балів
Підсумковий контроль	Оцінюється сумою набраних балів Мах – 100 балів;

	Min – 60 балів, яка дозволяє здобувачу ступеня PhD отримати допуск до заліку
--	--

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку та підсумкової контрольної роботи (20%) та поточного оцінювання (80%).

Поточне оцінювання: тести, виконання завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи (80%).

Таблиця 2 Критерії оцінювання заліку

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	9-10
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	7-8
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	5-6
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	3-4
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	1-2
Знання та вміння фрагментарні, слабкі. Відсутність знань значної частини матеріалу	0-0.9

Таблиця 3 Критерії оцінювання експрес-опитування, письмових завдань, есе, підсумкової контрольної роботи

Критерії оцінювання		Бали оцінювання експрес-опитування /письмових завдань, есе	Бали оцінювання підсумкової контрольної роботи
позитивні	негативні		
- Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати практичні завдання повно, безпомилково, з глибоким обґрунтуванням.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності	1,9-2	10
- Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння вирішувати практичні завдання повно, безпомилково, з глибоким обґрунтуванням.	Відповіді на запитання містять певні неточності;	1,6-1,8	9
- Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування;	Невміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань достатньо	1,3-1,5	7-8

- вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння вирішувати практичні завдання.	повно, в обґрунтуванні можуть бути незначні помилки		
- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вирішення практичних завдань частково правильне	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати глибокий аналіз; - виконання практичних завдань не повне, обґрунтування – поверхове, містять деякі помилки	0,8-1,2	5-6
- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - дають найпростіші відповіді при вирішенні практичних завдань.	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	0,4-0,6	3-4
Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння вирішувати практичні завдання.	0,2 -0,3	1,5-2
Додаткове вивчення	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння вирішувати практичні завдання	0-0,1	0-1

Таблиця 4

Критерії оцінювання комплексно-орієнтованого індивідуального завдання

Критерії оцінювання	
---------------------	--

позитивні	негативні	Підсумковий Бал
1	2	3
1.1. Зміст тексту (6-7 балів):: Глибоке знання матеріалу теми КО ІДЗ, глибоке опрацювання матеріалу щодо теми основних і додаткових літературних джерел та достатньо повно представлений текст ІДЗ за обраною темою; 1.2. Технологічна частина (6-7 балів):: вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - вміння застосувати цифрові технології для виступу; 1.3. Захист роботи – (9- 10 балів) - Доповідь лаконічна, логічна та змістовна; відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння представити завдання повно, безпомилково, з глибоким обґрунтуванням.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності	16-20
2.1. Зміст тексту (4 -5 балів):Грунтовна структура, логічна побудова змісту матеріалу, глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем та його представлення у підготовленому тексті виступу за обраною темою; 2.2. Технологічна частина (4-5 балів): вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - вміння застосувати цифрові технології для виступу; 2.3. Захист роботи – (6-8 балів): Доповідь лаконічна, логічна та змістовна; Вміння надавати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння представляти виступ із презентацією добре структуровано, може містити певні неточності, достатній рівень обґрунтування.	Відповіді на запитання містять певні неточності;	10-15
3.1. Зміст тексту (2-3 бали):: Добра обізнаність, міцні знання матеріалу, що вивчається у дисципліни та представляється у підготовленому тексті виступу за обраною темою; 3.2. Технологічна частина (2-3 бали): - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння визначати напрями і вирішувати практичні завдання. 3.3. Захист роботи – (3-5 балів): - вміння представляти виступ із презентацією не достатньо добре структуровано, з незначними помилками, з недостатньо глибоким обґрунтуванням.	Невміння використовувати теоретичні знання для визначення і вирішення практичних завдань достатньо повно, в обґрунтуванні можуть бути незначні помилки	5-9
4.1. Зміст тексту (0-1 бали) Обізнаність змісту матеріалу, знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та представляються з метою практичного застосування; 4.2. Технологічна частина (0-1 бали): вміння давати найпростіші відповіді при вирішенні практичних завдань обраної теми. 4.3. Захист роботи – (1-2 бали): - Доповідь не достатньо логічна та змістовна; Вміння поверхово представляти підготовлений матеріал та висловлювати свою думку; - вміння представляти виступ із презентацією не достатньо структурованою, може містити певні неточності, істотні помилки у відповідях на питання.	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати глибокий аналіз; - виконання практичних завдань не повне, обґрунтування – поверхове, містять деякі помилки	1-4

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувачка кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

10.12.2025

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Ольга ГРИБКО

10.12.2025

